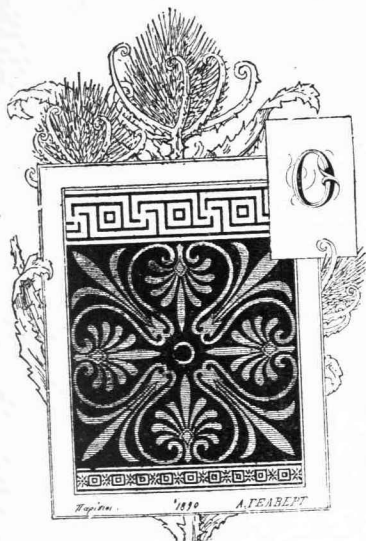

BEETHOVEN

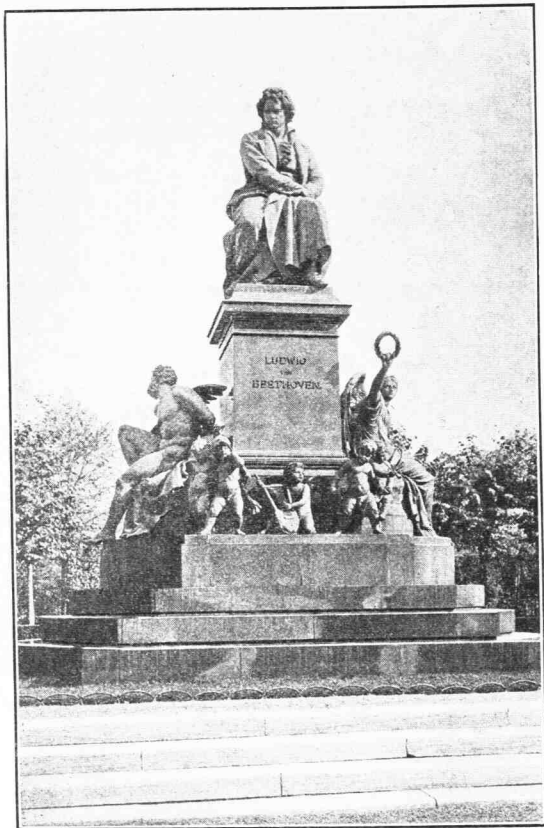

Ι σοφοί, οί συγγραφεῖς, οί καλλιτέχναι, ἐν γένει οί μεγάλοι ἐργάται τῆς σκέψεως ὑπεύκουσι δημιουργοῦντες εἰς διττόν νόμον, εἰς τήν ἀτομικήν των ἰδιοφυίαν καί εἰς τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων των. Καί ὁ μέγιστος μουσουργός ἀπετύπωσεν εἰς τὸ κολοσσιαῖον ἔργον του τὸ ἀποπνέον τὴν θλίψιν, τὴν ὑπερηφανίαν, τὴν ἐλευθερίαν, καί τὸν ἠρωϊσμόν, τὰ ἀπηχήματα τῆς ψυχῆς του καί τὸ πνεῦμα τῶν χρόνων του. Τὸ ἀπέραντον ἔργον του ἐνέχει οὕτω ζωηρά τὰ ἴχνη τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἀσθενικοῦ ὀργανισμοῦ του, τῶν οικογενειακῶν δυσχερειῶν ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ἐζήσε, καί τὰς γεν-

ναίαις τάσεσι πρὸς τὸ ἰδεῶδες τῆς ἐλευθερίας, τὰς ὁποίας ἐνέβαλλεν εἰς πάσας τὰς τότε εὐγενεῖς καρδίας ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις.

Τρεῖς μεγαλοφυεῖαι προήγαγον τὴν ὀργανικὴν Μουσικὴν ὁ Haydn, ὁ Mozart καὶ ὁ Beethoven· ἀλλὰ κυρίως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ δευτέρου, ὅστις κλείει τὸν 18^{ον} αἰῶνα ἄρχεται νέα δι' αὐτὴν ἐποχὴ, ἡ ἐποχὴ τῆς νεωτέρας Μουσικῆς, ἧς ὁ Beethoven εἶνε ἡ καταπληκτικὴ ἔκφρασις, ἡ ἐπιβάλλουσα ἐκπροσώπησις. Ἄμεσος διάδοχος τῶν δύο προδρόμων του, κατὰ τὴν πρώτην περιόδον τοῦ ἔργου του, διαιρουμένου εἰς τρία μεγάλα τμήματα, ὕφισταται, ὅπως πάντες οἱ ὑπέροχοι ἄνδρες τὴν ἐπίδρασιν τοῦ κύκλου, ἐν ᾧ ἀνεπτύχθη καὶ αἱ πρῶται συνθέσεις του εἶνε φανερά ἀπομιμήσεις τοῦ ὅρους τοῦ Haydn καὶ τοῦ Mozart. Ἐπέρχεται ἐν τούτοις μετ' οὐ πολὺ ἀπότομος ἡ μουσικὴ αὐτοῦ χειραφέτησις. Κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην τοῦ ἔργου αὐτοῦ περιόδον ὁ Beethoven διαρρηγγύνει τοὺς δεσμούς, οἵτινες συνέχον αὐτὸν πρὸς τὸ παρελθόν· μάλιστα δὲ συναισθητόμενος τὴν ἰδίαν ἀξίαν καὶ διαθλίπων τὸ ἐν τῇ Μουσικῇ μέγα

εις άγνωστον μέχρι τουδε ορίζοντα, δέν έννοεΐ πλέον ούδέν ν' άκούσῃ περι τῶν πρώτων έργων αὐτοῦ, έν οἷς ακολουθεῖ ποτέ μὲν τόν Mozart, τοῦ οἰοῦ εἰς ἔχουσα ἀρετὴ ἦτο ἡ τρυφερότης τῆς στοργῆς, ἡ ἀφελῆς χάρις, ποτέ δὲ τόν Haydn, έν τῷ ἔργῳ τοῦ οἰοῦ άντενακλάτο ἡ φυσικὴ τῆς δημιουργίας μεγαλοπρέπεια καὶ ἀπλότης, ὁ θαυμασμός τῆς οἰοῦ

εἶχε κυριεύσει τὸ πνεῦμά του. Καὶ εἰς τὸν ἐπαινέσαντα ποτέ τεμάχιον ἐκ τῶν πρωτολείων του, ἀπηνήθη αὐτὸ ὁ Beethoven, ἀπαντήσας έν ὀργῇ ὅτι ἡ σύνθεσις αὐτῆ δέν ἦτο ἰδική του, ἀλλ' ὅτι ἦτο τοῦ Mozart.

Ἡ δευτέρα αὐτῆ περιόδος, ἥτις συμπίπτει πρὸς τὴν εὐκρινεστέρην ἀνάπτυξιν τῆς ἀτομικότητός του, ἀποκαλύπτουσα οὐχὶ πλέον ἰδιοφυᾶ καὶ νεωτεριστὴν μουσουργόν, ἀλλ' ἀναμορφωτὴν έν τῇ τέχνῃ καὶ μάλιστα μουσηγέτην, ἐγκαινίζεται διὰ τῆς μεγαλοπρεποῦς καὶ πενήθιμου ἐκείνης «Ἡρωϊκῆς συμφωνίας», τὴν οἰοῦν συνέλαθεν, ἕνα ὑμνήσῃ τὸ κλέος τοῦ Ναπολέοντος έν τῷ προσώπῳ τοῦ οἰοῦ, ὡς

καὶ πάντες οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου, διέβλεπον ένσεσαρκωμένον τὸ τότε εἶπερ ποτέ περιπόθητον τῆς ἐλευθερίας πνεῦμα.

Ἐν τούτοις έν πλήρει ζωῇ καὶ διανοητικῇ ἀκμῇ ὁ δημιουργὸς τῆς «έννάτης Συμφωνίας» στερεεῖται βαθμιαίως τῆς ἀκοῆς, τὸ δὲ πάθημα τοῦτο βυθίζει αὐτὸν εἰς ἄρρητον μελαγχολίαν. Ζητεῖ ἔκτοτε τὴν μοναξίαν, φεύγει τὸν κόσμον, παραδίδεται εἰς ὀλοκλήρου εἰς τὰς ἰδίας σκέψεις μακρὰν τοῦ θρόνου. Αὐτός, ὁ τοσοῦτον μέχρι τότε κοινωνικός, εἰς τὸν οἰοῦν ἡ μετὰ τῶν φίλων ἀναστροφή εἶχε τοσαῦτα θέληγητρα, ἀποχωρεῖ μόνος φέρων ἀντὶ συντρόφων τὰ βιβλία τῆς προτιμῆσεως του, καὶ διερχόμενος τὰς ἡμέρας του έν μέσω τῆς φύσεως, ἐξερευνᾷ τὰ ἀπόκρυφα τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἀγαπᾷ ν' ἀναπνέῃ τὰς μεθυστικὰς εὐωδίας, νὰ

ἐμπνέεται ὑπὸ τοῦ συριγμοῦ τῶν δασῶν, καὶ τὸ γοητευτικὸν μεγαλειὸν τῆς φύσεως τὸ τελειότατον ἐπὶ γῆς τοῦτο σχολεῖον τῆς τέχνης εἰς τὰ μυστήρια τοῦ ὁποῖου τοσοῦτον βαθέως εἰσέδουσε, τὸν ἐμπνέει καὶ τὸν διδάσκει.

Ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ ὠραίου δάσους τοῦ Schoenbrun συνθέτει τὸ Oratorio «Ὁ Χριστὸς ἐν τῷ δάσει τῶν Ἑλαιῶν». Μόνος ὁ τίτλος τοῦ ἔργου μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Beethoven πρὸς τὸν Χριστόν.

Καὶ τὰ ἔτη τοῦ μοναστικοῦ του βίου ἀπετέλεσαν τὴν τρίτην καὶ κρατίστην τοῦ ἔργου αὐτοῦ περίοδον, καθ' ἣν ἡ ἡδὴ ὀξεῖα κρίσις του, ἡ ἐμπνευσμένη ἀντίληψίς του, τὸ ἐν αὐτῷ δαιμόνιον ἀπεκάλυπτον ὅτι πρὸς τῷ λυρισμῷ ἐκρύπτετο ἐν αὐτῷ ἡ ποίησις, ἡ φιλοσοφία, ὁ μουσικὸς μυστικισμὸς βαθύτατος.

«Ὑπάρχουσιν ἀναμφιβόλως εὐνοϊκαὶ ἐποχαί, καθ' ἃς τὰ πάντα φαίνονται ἐν μεγίστῃ πρὸς ἄλληλα ἁρμονίᾳ, καθ' ἃς ἡ εὐφυΐα τῶν κριτῶν ἔρχεται ἐπίκουρος εἰς τοὺς πόθους τῶν καλλιτεχνῶν. Εὐτυχεῖς ἐποχαί, εὐτυχέστεροι καλλιτέχναι, διότι ἔρχονται ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ, ὥστε νὰ μὴ συναντῶσιν εἰμὴ πνεύματα δυνάμενα νὰ τοὺς ἐννοῶσι καὶ μειδιάματα ἵνα τοὺς ἐνθαρρύνωσι».

Τὸ ἀληθές τῶν λόγων τούτων ἐπικυροῦσι πολλαὶ εὐτυχεῖς περιστάσεις κατὰ τὸν βίον τοῦ ἀθανάτου Μουσουργῶ.

Ἐν τῇ πρώτῃ γραμμῇ τῶν εὐμενῶν περιστάσεων, αἵτινες συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνάδειξιν τῆς καλλιτεχνικῆς αὐτοῦ εὐφυΐας εἶνε καὶ ἡ εὐτυχὴς συνάντησις πεφωτισμένων ἀνδρῶν, ἱκανῶν νὰ διδάξωσιν αὐτὸν τὴν δύναμιν καὶ τὸν σκοπὸν τῆς μουσικῆς, ὅστις δὲν ἀπεβλέπει εἰς τὴν ἐπίδειξιν τῆς ἐπιτηδειότητος τοῦ μουσικοῦ οὐδὲ ἀπλῶς εἰς τὴν τέρψιν τῆς ἀκοῆς, ἀλλ' εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν αἰσθημάτων ὡς ὁ λόγος εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν ἰδεῶν. Οὕτως ἀντελήφθησαν αὐτῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐκρινῶς τὰ μεγάλα μουσικὰ πνεύματα ἡδὴ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων προγόνων. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ μέγας φιλόσοφος Ἀριστοτέλης ὁμοίως κρίνει περὶ τῆς δυνάμεως τῆς Μουσικῆς λέγων «ἐπειδὴ ἡ Μουσικὴ εἶναι τι τῶν ἡδέων, ἡ δὲ ἀρετὴ ἀκριβῶς κεῖται, ἐν τούτῳ, νὰ γνωρίζῃ νὰ ἀπολαύῃ, νὰ ἀγαπᾷ, νὰ μισῇ κατὰ τὰ κελεύσματα τοῦ λογικοῦ, ἔπεται ὅτι οὐδὲν εἶνε μᾶλλον ἄξιον τῆς ἡμετέρας σπουδῆς ἢ τὸ ἔθος νὰ κρίνωμεν ὑγειῶς περὶ τῶν πραγμάτων καὶ νὰ λαμβάνωμεν τὰς ἡμετέρας ἀπολαύσεις ἐκ τῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν ἐναρέτων πράξεων. Οὐδὲν ἄρα εἶνε ἰσχυρότερον τῶν ῥυθμῶν καὶ τῶν φθόγγων τῆς Μουσικῆς εἰς τὸ μιμεῖσθαι ὡς εἶόν τε κάλλιον τὴν ὀργήν, τὴν ἀγαθότητα, τὴν ἀνδρείαν καὶ αὐτὴν τὴν σωφροσύνην καὶ πάντα τὰ τούτοις ἐναντία αἰσθήματα τῆς ψυχῆς Ἡ Μουσικὴ εἶνε χμεσος μίμησις τῶν ἡθικῶν αἰσθημάτων καὶ εὐθύς ὡς μεταβάλλεται ἡ ἁρμονία, μεταβάλλονται καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ἀκροατῶν, καὶ πρὸς μὲν, ὀδυρτικὴν ἁρμονίαν ἡ ψυχὴ καταλαμβάνεται ὑπὸ μεγαλοχολίας καὶ θλίψεως, ἄλλαι ἁρμονίαι μαλάσσουν τὴν ψυχὴν, ἄλλαι ἁρμονίαι καταπραΰνουσι τὴν ψυχὴν, παρέχουσαι αὐτῇ ἄκραν γαλήνην καὶ ἄλλαι παραφέρουσιν αὐτὴν εἰς ἐνθουσιασμόν».

Ἡ διδασκαλία αὐτῆ ἦς ἔτυχεν ὁ Beethoven, ἀνταποκρινομένη εἰς τὰ μυχαιάτα αἰσθήματά του θαυμασίως ἀπήχησεν εἰς τὴν ψυχὴν του. Τοσοῦτον δὲ ἠσθάνθη τὴν ζωογόνον ἐπίδρασιν τῆς διδασκαλίας ταύτης, ὥστε γράφων ποτὲ εἰς τὸν διδάσκαλόν του ἔλεγεν : « ἐάν γείνω τι ποτὲ εἰς σέ θὰ τὸ ὀφείλω ».

Ἄλλὰ καὶ ἑτέρας εὐτυχοῦς συνδρομῆς ἔτυχε πολλαχῶς. Ὁ « πεφωτισμένος Πατριμιοσ » κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ κόμητος Joseph de Maistre καὶ ἐν Βόννη καὶ ἐν Βιέννη γίνεται αὐτῷ πρόξενος μεγίστης ὀφελείας ἠθικῆς καὶ ὕλικῆς.

Ἀφ' ἐνὸς παρακληθεῖς, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν μουσικὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων εὐγενοῦς οἴκου τῆς Βόννης, λατρεύοντος τὴν νεωτέραν ῥωμαντικὴν σχολὴν, ἀκούει ἀπαγγελλομένους τοὺς στίχους τοῦ Schiller καὶ τοῦ Goethe. Εἰς τὸν ἀληθῶς ἀριστοκρατικὸν τοῦτον κύκλον γνωρίζει τοὺς ποιητὰς καὶ ἀγαπᾷ τὴν πλήρη αἰσθήματος ταύτην φιλολογίαν. Συγχρόνως συνανατᾷ ἐκεῖ πολλὴν ἀριστοκρατίαν πνεύματος καὶ ἐκ τῶν πνευματικῶν τούτων ἀναστροφῶν, ἐν αἷς λαμβάνει μέρος καθίστανται αὐτῷ γνωστὰ τὰ κλασικὰ ἀριστουργήματα καὶ βυθίζεται ἀπλήστως εἰς τὰ πλούτη τῶν ποιητῶν καὶ τῶν φιλοσόφων. Ἐκτοτε ἡ Ἰλιάς καὶ ἡ Ὀδύσεια, ὁ Μίλτων, ὁ Σαίξπηρος, ὁ Πλούταρχος, ὁ Πλάτων καὶ οἱ λοιποὶ κλασικοὶ ἐγένοντο ἀχώριστοι φίλοι του καὶ εἶνε βέβαιον ὅτι τὸ ζωοποιὸν πνεῦμα καὶ αἱ θεῖαι ιδέαι τῶν ἔργων τούτων ἤσκησαν μεγίστην ῥοπὴν ἐπ' αὐτόν.

Ἀφ' ἑτέρου μεταξὺ τῶν θερμῶν θαυμαστῶν καὶ προστατῶν του ἀνευρίσκομεν τὸν κόμητα Waldstein καὶ τὸν ἀρχιδούκα Ῥοδόλφον, τὸν ἔξοχον μαθητὴν του καὶ τὸν Μαξιμιλιανὸν υἱὸν τῆς Μαρίας Θηρεσίας, πρίγκηπα γενναῖον καὶ προστάτην τῆς ἀληθοῦς ἀξίας, ὅστις καίπερ κληρικὸς, εἶχε καταστήσει τὸν ἴδιον οἶκον ἐνδίαιτημα τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν, καὶ τοὺς πρίγκιπας Kinsky καὶ Lobkowitz χορηγοῦντας αὐτῷ τὸ ποσὸν τῶν 4000 φλορινίων, ἵνα μὴ καταλίπῃ τὴν Αὐστρίαν, ὅτε ὁ Ἰερώνυμος Βοναπάρτης βασιλεὺς τῆς Βεστροφάλικς τῷ προέτεινε τὴν θέσιν τοῦ Maître de chapelle ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐλῇ. Τοιούτων εὐμοιρῆσας δῶρων ὁ Beethoven καὶ παρὰ τῆς φύσεως καὶ παρὰ τῆς τύχης καὶ ἀντλῶν ἀπαύστως πλούτη ἐξ ιδεώδους καὶ αἰθερίου κόσμου, ἐμπλεως τῶν ιδεῶν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, δημιουργεῖ ἔργον πλήρες δυνάμει, πάθους, θλίψεως, μεγαλείου, θεωρούμενον ἐφάμιλλον πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ τοῦ Σαίξπηρου κατὰ τὴν ποικιλίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν τύπων, ἐχειρίσθη πάντα τὰ εἶδη ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ ἄσματος μέχρι τοῦ μελοδράματος, συνέθεσε δι' ὅλα τὰ ὄργανα ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ ἤχου τοῦ ἀλοῦ μέχρι τῆς συμφωνίας, ἐν ἧ ἐκρήγνυται ὀλόκληρος ἡ δυνάμις του καὶ ἡ πρωτοτυπία του, θαυμάζεται ἡ εὐσεβὴς ψυχὴ του, ἡ ὑψηλὴ φαντασία του, ἐκφράζεται πᾶσα διάλεκτος τῆς ψυχῆς καὶ ἀναπαριστῶνται πᾶσαι αἱ ἀρμονίαι τῆς φύσεως. Ἐν τῇ ὀργανικῇ μουσικῇ του ἀνευρίσκει τις τὸν Beethoven ἐν ὅλῃ τῇ ἰσχύϊ καὶ μεγαλοπρεπεῖᾳ του. Αἱ ὀργανικαὶ συνθέσεις του εἶνε ἀληθῆ ὀράματα, ἐν οἷς τὸ πάθος ἐξελισσεται

ἐν μέσῳ ὑψίστης λυρικῆς ἐμπνεύσεως καὶ γραφικῆς κατατάξεως τῶν ὀργάνων. Καὶ ὁ δραματικὸς οὗτος χαρακτήρ, ὃν ἀνευρίσκει τις εἰς τὰς ὀργανικὰς συνθέσεις τοῦ Beethoven, εἶνε τὸ κυρίως διακρίνον τὸ ἔργον αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἔργου τοῦ Händel καὶ τοῦ Mozart.

Ὁ κυριώτατος χαρακτηρισμὸς τῆς Μουσικῆς τοῦ Beethoven εἶνε ἡ ἔκφρασις. Ὁ Beethoven μετέδωκεν εἰς τὸ ἔργον του τὰς θλίψεις καὶ τοὺς ἰδίους βαθεῖς σπαραγμούς. Τὸ ἀντικείμενον τῶν λαμπρῶν σελίδων του ἤντηλσεν ἐκ τοῦ βάθους τῆς καρδίας του, καὶ ψάλλων τὰς ἰδίας συγκινήσεις, ἔψαλλε τὰς συγκινήσεις τῆς ἀνθρωπότητος· ὁ πόνος του ἀποτελεῖ τὸ μεγαλεῖον του. Ἐνταῦθα ἀναφαίνεται τὸ ἀληθὲς τῆς μεγάλης τῶν φιλοσόφων γνώμης, καθ' ἣν ἡ Ὀλῆψις εἶνε ἡ ἡγεμονίς τῆς τέχνης καὶ τὰ μεγαλείτερα ἀριστουργήματα, ἀριστουργήματα θλίψεως καὶ ἔλπου. Τὸ ἔργον του διαπνέει ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους πίστις καὶ ἐλπίς, αἱ δύο χριστιανικαὶ ἀρεταί, αἵτινες ἀπετέλεσαν τὸν ἥρωισμόν, μεθ' οὗ διήνυσεν τὸ πέλαγος τῆς ζωῆς, παλαιῶν κατὰ τῶν φυσικῶν παθήσεων, κατὰ τῶν οἰκογενειακῶν περιπετειῶν, κατὰ τῶν ἐσωτερικῶν λυποψυχῶν χωρὶς οὐδόλως νὰ ὑποκύψῃ.

Ὁ Beethoven εἶνε τὸ κατ' ἐξοχὴν δημοφιλὲς ὄνομα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης.

« Ὑπάρχουσι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς τέχνης ὀνόματα, ὧν τὸ δημῶδες διαμένει σταθερόν, διότι εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἰδιοφυίας τοῦ ἀνθρώπου ἐπέρχεται καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ κινεῖ ὁ ἦρωα τοῦ μυθιστορήματος». Εἰς τὸν Beethoven χαιρετίζομεν τὸν ἥρωα Μουσικόν· τοῦ Beethoven λέγει ὁ Carlyle, καὶ ὁ βίος καὶ τὸ ἔργον εἶνε ἥρωϊκὰ καὶ εἰς τὸν Beethoven μάλιστα ἀρμόζουσιν οἱ ἐξῆς λόγοι διακεκριμένου συγγραφέως.

« Ὁ ἐρμηνευτὴς τοῦ ὠραίου ἐν τῇ ποιήσει ὀφείλει, ὡς καὶ ὁ ἐρμηνευτὴς τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ἀγαθοῦ, ὡς ὁ ἐρμηνευτὴς τῆς λογικῆς καὶ τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως, ἀφοῦ ἔδρασε διὰ τῶν ἔργων τῆς διανοίας, τῆς φαντασίας, τῆς ἐμπνεύσεως, τῶν σκέψεων του, νὰ δράσῃ καὶ διὰ τῶν πράξεων του, νὰ διαλλάξῃ εἰς τὸ αὐτὸ διὰ πασῶν τὸ ὄψμα του καὶ τὸν λόγον του καὶ τὰς πράξεις του. Τοῦτο ὀφείλει εἰς τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν τέχνην του καὶ εἰς τὴν Μοῦσάν του, ἵνα μὴ δύνηται τις νὰ μεμφθῇ τὴν ποίησιν του ὡς ψιλὸν προῖδον φαντασίας καὶ τὴν τέχνην του ὡς ἄθυρμα παιδαριῶδες. Τὸ πνεῦμα τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ καλλιτέχνου δὲν δύναται ν' ἀπνεύμῃ εἰς τὴν ποίησιν ἀναμφισβήτητον πραγματικότητα καὶ εἰς τὴν τέχνην σέβαστόν μεγαλεῖον, ἐὰν μὴ προσδίδῃ εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους καὶ ἀγνοτέρους πόθους τὴν ἡλικιὰν γονιμότητα τοῦ παραδείγματος, ὅπερ ἐναποθέτει τὴν σφραγίδα τῆς πίστεως εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

« Ἄνευ τοῦ παραδείγματος τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ καλλιτέχνου τὸ μεγαλεῖον τῆς τέχνης ταπεινοῦται, διασύρεται, ἡ πραγματικότης τῆς ποιήσεως ἀμφισβητεῖται, γίνεται ὑποπτος, ἐξουδενοῦται ».

Ἐν μέσῳ τοῦ κολοσσιαίου ἔργου του, οὗτινος δεσπόζουσιν αἱ 9 Συμφωνίαι του, αἱ διὰ τὸ κλειδοκύμβαλον Sonates του κατέχουσιν ἐξαι-

ρετικήν θέσιν. Ἐκάστη τούτων εἶνε ἐξιδέωσις ἐπεισοδίου τῆς ζωῆς του, ἡ δραματικὴ ἔκφρασις αἰσθήματος, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἠσθάνθη. Περὶ αὐτῶν διμιλῶν, ἔλεγε· τὴν Μουσικὴν μου θέλω νὰ τὴν αἰσθάνονται, νὰ τὴν ἀπαγγέλλωσιν ὡς ποίημα καὶ νὰ ρυθμίζωσι τὴν ἐκτέλεσίν της μὲ τὴν καρδίαν καὶ ὄχι μὲ τὸ χρονόμετρον· μόνον ὅσοι τὴν αἰσθάνονται νὰ τολμῶσι νὰ τὴν ἐκτελῶσι. Δι' αὐτὸ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ μαθητοῦ του Ferdinand Ries ὠργίζετο, ἐὰν ὁ διδασκόμενος δὲν ἔπαιζε μὲ ἔκφρασιν ἢ ἐὰν δὲν ἀπέδιδε τὸν χαρακτῆρα τοῦ τεμαχίου. Τὸ ἔργον του ἀποπνέει ὑπερρηφανίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν. Καὶ ὑπὲρ μὲν τῆς πρώτης μαρτυροῦσιν ἱκανῶς καὶ οἱ ἐξῆς λόγοι, οὓς ἀνέγνωμεν ἐν ἐπιστολῇ του. «Οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ πρίγκιπες προσλαμβάνουσι συμβούλους καὶ δημιουργοῦσι παντοίους τίτλους, ἀλλὰ τοὺς ὑπερόχους ἀνδράς δημιουργεῖ μόνος ὁ Θεός.»!

Τὴν δὲ ἀνεξαρτησίαν του σφραγίζει ἡ ἐξῆς πρᾶξις του. Ὅτε εἶδε τὸν Ναπολέοντα, ὃν ἐθεώρει ἐμπορούμενον τῶν ἀληθῶν ιδεῶν τῆς ἐλευθερίας, νὰ ῥίψη τὴν προσωπίδα καὶ ν' ἀρπάσῃ τὸ αὐτοκρατορικὸν σκῆπτρον, ἀφήρεσε τὴν πρὸς αὐτὸν ἀφιέρωσιν τῆς Ἡρωϊκῆς συμφωνίας.

Ἡ Μουσικὴ τοῦ Beethoven εἶνε ὄλως ψυχὴ, διότι συγκινεῖ ἅμα ὅμως καὶ πνεῦμα, διότι συνέχει τὰς συγκινήσεις τῆς ψυχῆς, ἅς προκαλεῖ αὕτη. Καὶ ἐν μέσῳ τῶν πλουσίων τοπογραφικῶν ἅς εἰκονίζει ἐν τῷ θεσπεσίῳ ποιήματι τῆ Βουκολικῆς συμφωνίας του καὶ ἐν μέσῳ τῆς πάλης τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, ἧς ἀπολαύει, ἡ ψυχὴ αὕτη διατελεῖ ἐν ταύτῳ ὡς μονήρης καὶ μελαγχολικὴ καὶ αἴφνης ἵπταται ἐν ὑψητενῇ ὕμῳ, ἀποδίδοντι γλυκύτατα τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Νοῦν ἐκεῖνον, ὅστις διέταξε τὴν καταιγίδα νὰ διαδέχηται γαλήνη, εὐχαρῖς ἡρεμία καὶ εὐτυχία.

Τὸ ἔργον τοῦ Beethoven, τὸ ὁποῖον ἐκφράζει τὰ μάλιστα βιβλία, τὰ μάλιστα ιδεώδη, γλυκέα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα, ὁ Carlyle ὀνομάζει ἐν τῶν μεγίστων προϊόντων τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ.

Ἐν τῶν ἐξοχωτάτων μουσικῶν πνευμάτων λέγει, ὅτι αἱ τελευταῖαι συνθέσεις τοῦ Beethoven δὲν εἶνε πλέον προῖον ἐντυπώσεων ἀλλὰ κρίσις περὶ παντὸς τοῦ κόσμου. Ἡ εἰρημένη αὕτη γνώμη ὑπομιμνήσκει ἡμῖν τὴν ῥῆσιν τοῦ Λαμαρτίνου *l'homme est Dieu par la pensée*.

«Ὑπῆρξαν λαοὶ παρ' οἷς εἰς μνήμην τῶν μεγάλων ἀνδρῶν ἠγέρθησαν πυραμίδες ἐκ λίθων, οὓς ἕκαστος διαβάτης ἔφερον εἰς τὸ βουνὸν καὶ οὕτως ὑψοῦντο λεληθότως καὶ ἦσαν ἔργον ἀνώνυμον πάντων».

Κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν ἐγείρονται μνημεῖα καὶ μεγαλοπρεπεῖς τάφοι εἰς τιμὴν ἐκεῖνων, οἵτινες διὰ τοῦ πνεύματός των καὶ τῶν μεγάλων ἔργων των ἐτίμησαν τὴν χώραν των καὶ τὴν ἐποχὴν των.

Εἰς τὸν Beethoven οὐχὶ μόνον μνημεῖα ἠγέρθησαν καὶ ἑορταί ἐτελέσθησαν κατὰ τὴν ἀνακομιδὴν τῶν λειψάνων του, ἀλλ' ὀλόκληρος βιβλιοθήκη ἐκλεκτῶν ἔργων, τεκμήριον θαυμασμοῦ ἐκ πεποιθήσεως, εἶνε τὸ ἀσφίτον Μουσικεῖόν του.